

o útraty sporu podle § 41 c. ř. s. Dohoda o arbitráži jest sice smlouvou podle § 577 c. ř. s. s. o rozhodčím, ale neopodstatňuje o sobě nárok na náhradu útrat rozhodčího řízení, zejména ana si žalobkyně musila býti vědoma, že podle čl. 15 dohody není uznána vykonatelnost rozhodčího nálezu v cizině, tedy ani v Československu. Proto bylo již z tohoto důvodu žalobu o splnění rozhodčího nálezu zamítnouti a nebylo třeba zabývat se formálními náležitostmi rozhodčího nálezu a jeho doručení.

Čís. 11513.

Směnečný zákon ze dne 13. prosince 1927, čís. 1 sb. z. a n. na rok 1928.

Na vlastní směnce nemůže býti uveden jako remitent sám výstavce. Platnosti směnky nejsou na závalu dodatky, jež jsou sice zbytečné, ale jež nečiní směnku nesrozumitelnou v tom, komu bylo placení slíbeno, nebo tím, že si směnka obsahově v platebním slibu odporuje. Platnosti vlastní směnky nevadí, jsou-li vedle podpisu výstavce a jeho platebního slibu remitentovi ještě zvlášť uvedeny adresa výstavce a jiné dodatky (poukaz, by směnka byla dána na účet).

Při převzetí směnečného rukojemského závazku za určitou osobu musí osoba primárního dlužníka, je-li udána, býti směnečně zavázána podle obsahu směnky.

(Rozh. ze dne 31. března 1932, Rv I 151/32.)

Na směnce, o níž tu jde, byl jako výstavce podepsán Mikuláš Z. a jako firma, na jejíž řád mělo býti placeno, byla uvedena firma Adolf G., a to doslova takto: »zahle ich gegen diesen Sola Wechsel an die Ordre firma Adolf G. in B.«. Tam, kde se uvádí adresa směnečníka, byla uvedena adresa výstavce. Kromě Mikuláše Z-a podepsala směnku Anna Z-ová svým jménem a příjmením s doložkou: »als Bürger und Zahler für die Acceptanten«. Směnka obsahovala dále doložku: »und stellen ihn auf Rechnung laut Bericht«. Směnečný platební příkaz proti Mikuláši Z-ovi a Anně Z-ové procesní soud první stolice k námitkám žalovaných zrušil, maje za to, že směnka jsoucí podkladem směnečného platebního příkazu není směnkou vůbec, že jest to směs směnky vydané cizí a směnky vlastní. Odvolací soud ponechal směnečný platební příkaz v platnosti. Důvody: Soud odvolací má za to, že v souzeném případě jde o směnku vlastní po rozumu § 104 sm. zák., a to domicilovanou (§ 106 sm. zák.). Směnka má všechny podstatné náležitosti vyžadované § 104 sm. zák. Má označení jako směnka, údaj peníze, jméno firmy, na jejíž řád má býti placeno, časový údaj, kdy má býti placeno, údaj místa, dne a měsíce a roku vystavení směnky jakož i podpis výstavce. Výstavcem je na směnce podepsaný první žalovaný Mikuláš Z. a jako firma, na jejíž řád má býti placeno, uvedena jest firma strany žalující, tedy osoba rozdílná od výstavce a od osoby, která má platiti. Ve směnce je uvedeno »zahle ich gegen diesen

Sola Wechsel an die Ordre firma Adolf G. in B.» tedy směnkou zavazuje ve výstavce Mikuláš Z. sám ve směnce uvedený peníz v den uvedený, 10. října 1930, straně nyní žalující zaplatiti. Okolnost, že ve směnce uvedena jest adresa výstavce a to tam, kde se podle § 3 čís. 6 sm. z. u cizí směny uvádí jméno směnečníka, nemůže v souzeném případě poukazovati na druh směny cizí, neboť u vlastní směny podle § 104 sm. z. takového označení není třeba, netvoří takové označení podstatnou součást směny, jakž tomu u směny cizí a jest proto k tomuto označení hleděti jako k nenapsanému. Podobně je tomu ohledně slov »und stellen ihn auf Rechnung laut Bericht«. Spolužalovaná Anna Z-ová namítala dále neplatnost svého závazku směnečního jako rukojmí s odůvodněním, že podpis její neodpovídá ustanovení § 62 sm. zák., a ji neváže. Podle směny podepsala se na ní svým jménem a příjmením s doložkou »als Bürger und Zahler für den Acceptanten«. Okolnost, že její podpis jest nad řečenou doložku, že místo slov »výstavce« užila slov »příjemce«, není rozhodná, ano je jisto, koho tím, za něhož jako rukojmí a plátce směnku podepsala, mínila, že osobou tou byl její manžel Mikuláš Z. Podle dopisu žalující strany ze dne 21. června 1930 zjistil odvolací soud, že strana žalující požadovala od prvžalovaného, by směnku podepsala též jeho manželka jako rukojmí a plátce. Svědek P. udal, že směnku podepsanou jen prvžalovaným mu vrátil s tím, by ji spolupodepsal rukojmí, a že pak směnka došla podepsaná tak, jak jest nyní. Užila-li tedy spolužalovaná slov »za příjatele — für den Acceptanten« místo správného rčení »za výstavce — für den Aussteller« vyplývá z řečeného, že tím mínila svého manžela, který směnku nepodepsal jako akceptant (§ 19 sm. zák.), nýbrž jako výstavce (§ 104 čís. 5 sm. zák.).

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání Mikuláše Z-a, vyhověl však dovolání Marie Z-ové a obnovil ohledně ní rozsudek prvního soudu.

Důvody:

Jde o to, zda spornou směnku lze považovati za platnou směnku vlastní, či zda tento její ráz a její platnost vylučuje dodatek adresy, výstavce Mikuláše Z-a, dále příkaz ve směnce, by byla dána do účtu, a prohlášení ručitelky na směnce, že přejímá ručení za příjatele. § 3 a 104 směn. zák. uvádějí náležitosti směnek, jichž nedostatek brání vzniku platného směnečního závazku. Ve směnce musí býti uveden remitent. Neuvedení jeho činí směnku neplatnou. Zákon nepřipouští, by na vlastní směnce byl uveden jako remitent sám výstavce, protože slib placení sobě samému nemá platnosti a neváže. Jen ve směnce vydané může býti uveden výstavce jako remitent, a to jen tehdy, má-li směnka býti placena jinde, než kde byla vystavena. Kde tomu tak není při směnce vydané, schází podle zákona možný remitent a proto jest směnka neplatná. S tohoto hlediska vycházejí nálezy čís. 2132 a 5160 sb. n.

s., které uznávají za neplatné směnečné prohlášení výstavce, že zaplatí sobě, třebas byl uveden ve směnce i trasát. Ale platnosti směnky nejsou na závadu dodatky, jež jsou sice zbytečné, ale které nečiní směnku nesrozumitelnou v tom, komu bylo placení slíbeno, nebo tím, že obsahově si směnka ve slibu platebním odporuje. Proto nevadí platnosti vlastní směnky, jsou-li vedle podstatné náležitosti podpisu výstavce a jeho slibu placení remitentovi ještě zvlášť uvedeny adresa výstavce a jiné dodatky. Zejména poukaz, by směnka byla dána na účet, nevylučuje platnost slibu placení remitentovi a platnost směnky. Může jíti o příkaz remitentu, jak má směnku súčtovat výstavci. Ani obsah záručního prohlášení ručitelova nemá pro platnost samé směnky významu. Vždyť dokonce neplatné prohlášení rukojmího nečiní neplatnou celou směnku. Proto jest sporná směnka jako vlastní směnka platná, ježto jí neschází žádná z náležitostí § 104 směn. zák., obsah její není nesrozumitelný a není sám s sebou v rozporu. Proto jest z ní výstavce Mikuláš Z. zavázán a jeho dovolání není odůvodněno.

Jinak jest tomu s dovoláním druhé žalované a s platností její směnečné záruky. Dovolatelka neprávem dovozuje neplatnost svého rukojemského závazku z neplatnosti směnky; bylo již dovozeno, že směnka jest platná. Zbývá jen uvážiti, zda platnosti směnečného rukojemství jest na závadu, že se druhá žalovaná zaručila za příjemce, jehož na směnce není a právně ani na vlastní směnce býti nemůže. § 62 směn. zák. stanoví, že plnění směnečné může býti zaručeno směnečným rukojemstvím, které musí býti psáno na směnce nebo alonži, a vyjádřeno slovy »jako rukojmí« nebo jinou doložkou téhož významu a podepsáno rukojmím. V třetím odstavci téhož paragrafu stanoví zákon, za koho platí směnečné rukojemství, nebylo-li ve směnce poznamenáno, za koho se záruka přejímá. V § 63 stanoví se závaznost rukojemství pro případ, že závazek hlavního dlužníka jest neplatný pro jinou závadu než pro nedostatek formy. Nevadí tedy materiální neplatnost příjemcova závazku. Ale ve sporném případě nejde o takovou neplatnost, nýbrž o zaručení za osobu, jež vůbec není směnečně zavázána, o závazek právně nemožný, který ve směnce není přípustný. Nejde ani o případ neplatnosti rukojemství pro nedostatek formy přijetí. Přijetí tu vůbec není. Jde o směnečný závazek rukojemský, který jest právně nemožný, protože rukojemství převzato za osobu, která směnečně zavázána není a ani býti nemůže, a který proto není platný. Při převzetí závazku rukojemského (směnečného) za určitou osobu, nelze podle přísně formálního směnečného práva teprve výkladem, namnoze nejistým, zjišťovati, která osoba byla jako primární dlužník míněna a za niž se rukojemství přejímá, nýbrž musí osoba primárního dlužníka, je-li udána, býti směnečně zavázána podle obsahu směnky. Převzetí rukojemství za osobu označenou poměrem směnečné závaznosti jako příjemce nebo indosanta, jež však podle obsahu směnky jako směnečně zavázaná nepřichází, nebo ani přijíti nemůže, jest neplatné.